

ним і бути. Пишучи про дуреп, які тебе оточують, не позбудешся їх довіку” [5, с. 24 – 25]; вже цитоване вище – “[...] нічого скаржитися на дзеркало, коли морда крива!” [5, с. 65]; “[...] ковчег побудував любитель, а професіонали побудували «Титанік»” [5, с. 128]. У дослідження вміло вплетені притчі (та, яку розповів Ісус Христос учням на Оливній горі; про учня й настоятеля буддистського монастиря тощо), витяги з Євангелія.

Зважаючи на той факт, що Олександр Солодар не є фаховим філологом, мусимо пробачити йому окремі “прогалини” у теоретико-літературних знаннях, категоричність і некоректність у деяких судженнях. Історик за професією, письменник за покликанням, О. Солодар далєбі не претендує на статус науковця. Його мета інша – спираючись на власний і чужий досвід, ненав’язливо й обережно провести митця-початківця творчими лабіринтами повз сумніви й хитання, недоброзичливі й заздрісні погляди, підготувати до конструктивної критики, переконавши в її перевагах, орієнтувати на творче самовдосконалення, допомогти досягнути магію Слова й таємниці Творчості. “Майстерня...”, за словами автора, не є істиною “в останній інстанції”, зате це чудова спонука до розмислів над секретами Мистецтва, творчої лабораторії митця, психології літературної творчості. Про незбагненність цієї позамежової царини писав ще К. Г. Юнг: “Таємниця Творчого, як і таємниця Свободи Волі, є трансцендентною проблемою, яку психологія не може вирішити, а тільки описати. Рівно ж і творча людина є загадкою, розв’язок якої хоч і шукатимуть найрізноманітнішими способами, але щоразу даремно” [9, с. 132].

Ми свідомі того, що наша студія виходить за межі жанру рецензії і є значною мірою “думками з приводу”, але щиро сподіваємося, що вона збудить інтерес до “Майстерні творчості” Олександра Солодаря, а число вдячних читачів книги лише множитиметься.

Список використаної літератури

1. Білоус П. Психологія літературної творчості : навч. посіб. / Петро Білоус. – К. : Академвидав, 2014. – 216 с.
2. Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство : посіб. / Ніла Зборовська. – К. : Академвидав, 2003. – 392 с.
3. Первوماйський Л. Твори : [У 7 т.] / Л. Первوماйський. – К. : Дніпро, 1986. – Т. 7 : Творчий будень : Статті. Спогади. Замітки. – 430 с.
4. Печарський А. Психоаналітична рецепція трактату Івана Франка “Із секретів постичної творчості” / Андрій Печарський // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Вип. 58. – Львів, 2013. – С. 22 – 28.
5. Солодар О. Майстерня творчості / Олександр Солодар. – Черкаси : Видавець Ю. Чабаненко, 2014. – 152 с.
6. Франко І. Із секретів постичної творчості / Іван Франко // Зібрання творів : [У 50 т.] / [ред. колег. : М. Бернштейн та ін.]. – К. : Наук. думка, 1981. – Т. 31 : Літературно-критичні праці (1897 – 1899). – С. 45 – 119.
7. Франко І. Слово про критику / Іван Франко // Зібрання творів : [У 50 т.] / [ред. колег. : М. Бернштейн та ін.]. – К. : Наук. думка, 1981. – Т. 30 : Літературно-критичні праці (1895 – 1897). – С. 214 – 218.
8. Фройд З. Поет і фантазування / Зигмунд Фройд // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [За ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доп.] – Львів : Літопис, 2001. – С. 109 – 116.
9. Юнг К. Г. Психологія та поезія / Карл Густав Юнг // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [За ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доп.] – Львів : Літопис, 2001. – С. 119 – 138.

Одержано редакцією 21.01.2015 р.
Прийнято до публікації 03.02.2015 р.

УДК 801

Людмила РОМАЩЕНКО

У ВІНОК СЛАВИ КОБЗАРЕВІ

2014-ий (як і попередній) щедрий на ювілейні заходи по вшануванню Кобзаря, адже цей рік оголошений Указом Глави держави Роком Тараса Шевченка. У багатьох науково-культурних заходах, що відбувалися не лише в Україні, а й за її межами, пощастило взяти участь: „Тарас Шевченко у творчості Костянтина Паустовського” (Черкаси-Шевченкове, Ризине, 15-16 листопада 2012), VIII Міжнародний конгрес українців „Тарас Шевченко і світова україністика: історичні інтерпретації та сучасні рецепції: до 200-річчя від дня

народження Т. Г. Шевченка” (Київ, 21-24 жовтня 2013 р.), „Славянскія літаратуры ў кантэксте сусветнай: да 900-годдзя Кірыла Тураўскага і 200-годдзя Тараса Шаўчэнкі” (Мінськ, 24-26 жовтня 2013 р.), XIV Міжнародний науковий семінар „Тарас Шевченко и его петербургское окружение” (Санкт-Петербург, 13-17 травня 2014 р.), Шевченківський форум (Черкаси – Чигирин – Звенигородка – Канів, 19-22 травня 2014 р.), X Міжнародний (українсько-польський) літературно-мистецький форум, присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, 205-річчю з дня народження Юліуша Словацького та 10-річчю музею Юліуша Словацького, 10-річчю «Діалогу двох культур» (Кременець, 4-7 вересня, 2014), Шевченківська ювілейна конференція в Рівному (3 жовтня 2014).

У цьому ряду помітне місце займає регіональна науково-практична конференція „Тарас Шевченко на тлі епохи (з нагоди 200-річчя від дня народження)” (Черкаси, 25-26 вересня 2014), що стала скромним пучечком квітів у вінок слави Кобзареві.

Її організаторами, керівниками проекту, стали проректор із наукової роботи Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького *Н. А. Тарасенкова* (голова оргкомітету), директор ННІ іноземних мов ЧНУ ім. Б. Хмельницького *Л. В. Швидка* (заступник голови), заступник директора з наукової роботи ННІ іноземних мов ЧНУ ім. Б. Хмельницького *Л. В. Корновенко* (заступник голови), завідувач Черкаського міського методичного кабінету установ освіти *І. А. Косенкова*, генеральний директор Шевченківського національного заповідника *В. І. Тулін*.

Розпочалася конференція в ЧНУ ім. Б. Хмельницького з наукового семінару за участю науковців і вчителів міста і області. А продовжилася її робота в Каневі, в Шевченківському національному заповіднику. І це надавало форуму якоїсь особливої урочистості і знаковості. Адже, здавалося, що невмирущий поет сам був незримо присутнім, тож учасники вивіряли кожну фразу, кожне слово.

За усталеною традицією, учасники піднялися на Тарасову гору пішки, аби в такий спосіб пошанувати національного генія й мати можливість подумати про тлінне і вічне, безсмертя і славу. І тоді спали на думку слова нобелівського лауреата І. Буніна, що стосуються канівської могили: як згадувала дружина письменника В. Муромцева-Буніна, він „зізнавався, що ні одна могила великих людей його так не хвилювала, як могила Шевченка”.

З вітальним словом до учасників звернулася заступник генерального директора Шевченківського національного заповідника *С. А. Брижицька*, котра розповіла про тривалі і плідні зв'язки з Інститутом іноземних мов (викладачі інституту допомагали в копійчій перекладацькій справі: працювали над виданням рекламно-популяризаторських матеріалів). Естафету заступника директора підхопила директор ННІ іноземних мов ЧНУ ім. Б. Хмельницького *Л. В. Швидка*, котра зазначила, що така співпраця стала своєрідним тестом не лише на високий професіоналізм, а й справжній патріотизм: адже вся робота, що зайняла близько двох років, була неоплачуваною, абсолютно безкорисливою (ну, як тут не згадати крилате висловлювання відомого земляка-мецената Є. Чикаленка, що слід любити Україну не тільки до глибини своєї душі, а й до глибини своєї кишені).

На пленарному засіданні прозвучали доповіді, що викликали жвавий інтерес і дискусію, що продовжувалася навіть у позааудиторному форматі: „Вплив творчості Т. Г. Шевченка на формування патріотизму школярів” *Л. І. Прокопенко*, „Тарас Шевченко і російські письменники” *Л. І. Ромащенко*, „Концепт ЗЛА в поезії Т. Г. Шевченка” *Л. М. Кулшової*, „Звертання Т. Г. Шевченка як вияв мовно-особистісної репрезентації патріотизму” *Л. В. Корновенко* та ін.

На конференції діяло 5 секцій: „Творчість Т. Г. Шевченка: лінгвістичні аспекти”, „Творчість Т. Г. Шевченка: літературознавчі аспекти”, „Культурологічні виміри української методичної науки”, „Творчість Т. Шевченка: історіософські аспекти”, „Творчість Тараса Шевченка в контексті національної культури”, – що дало змогу дослідити різні рівні багатогранної творчості Кобзаря.

На конференції мали змогу виступити не лише науковці вищих навчальних закладів, а й учителі (директори) шкіл, серед яких, що вельми приємно, переважна більшість

випускників ЧНУ ім. Б. Хмельницького („Тарас Шевченко у спогадах видатних людей світу” *О. І. Буркацької*, „Вінок Кобзареві” *Л. М. Калінчевої*, „Маловідомі дослідження малярної спадщини Т. Г. Шевченка” *С. В. Дахно*, „Шевченко, як і Україна, – вічні” *Л. П. Аршинової*), а також працівники музеїв, зокрема Кам’янського державного історико-культурного заповідника („Роль О. Пушкіна в житті Т. Г. Шевченка” *І. М. Таран*, „Тарас Шевченко у творчості Петра Чайковського” *Т. П. Чунак*).

Конференція вийшла за межі Черкаського регіону, адже в ній узяли участь представники з інших регіонів України, зокрема члени Одеського товариства „Світ Паустовського” (*П. І. Башкарьов*, *Т. А. Остапчук*, *В. Слісарчук*, *А. І. Журавська* та ін.), яке впродовж багатьох років успішно співпрацює з Клубом К. Г. Паустовського (ЧНУ ім. Б. Хмельницького), що очолює *І. З. Тарасинська* – багаторічний ініціатор та організатор подібних наукових зібрань. Новий погляд на малярську спадщину геніального поета запропоновано в доповіді „Тарас Шевченко і живопис” *Т. В. Бордюжі* – викладача Одеської державної академії будівництва та архітектури, голови Одеського товариства „Світ Паустовського”, а відомий журналіст із Севастополя *О. І. Калько* запропонував повідомлення „Святкування ювілею Т. Шевченка в Севастополі”. Одеські гості, як годиться, приїхали з оригінальними подарунками і для заповідника, і для університету.

Наукові конференції – це не лише прослуховування доповідей, а й спілкування інтелігентів-інтелектуалів, духовно близьких людей. Тож керівництво Інституту іноземних мов (найперше в особі директора *Л. В. Швидкої*) подбало, аби це спілкування проходило за щедрим, по-українському гостинним столом (у часи економічної скрути проведення конференції без усіляких оргвнесків – то не проста справа) і запам’яталося надовго. До створення невимушеної, задушевної атмосфери доклали чимало зусиль викладачі кафедри російської мови і зарубіжної літератури (завідувач проф. *А. В. Градовський*). Тож віриться, що кожен учасник повіз до рідної домівки крихту Шевченкового „єдиномислія” і „братолубія”, таких необхідних у нинішній Україні.

Одержано редакцією 16.01.2015 р.
Прийнято до публікації 02.02.2015 р.

УДК 82-1/-9

Тетяна ШЕСТОПАЛОВА

НОВА СТУДІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МЕМУАРИСТИКИ ХХ СТОЛІТТЯ

(Рецензія на монографію: Черкашина Т. Ю. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття: українська візія: [монографія] / Т. Ю. Черкашина ; [за наук. ред. О. А. Галича]. – Харків : Факт, 2014. – 380 с.

В останнє десятиліття збільшилася питома вага досліджень вітчизняної мемуарної літератури. З’явилися монографії М. Коцюбинської («Історія, оркестрована на людські голоси. Екзистенційне значення художньої документалістики для сучасної української літератури», Київ, 2008), О. Галича («Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи», Луганськ, 2001; «Документальна література та глобалізаційні процеси у світі», Луганськ, 2013; «Fiction і non fiction у літературі: проблеми теорії та історії», Луганськ, 2013); докторські дисертації Н. Колошук («Табірна проза як літературний феномен ХХ століття (на матеріалі української, російської, білоруської та польської літератур)», Луцьк, 2007), В. Єршова («Польська мемуаристична література Правобережної України доби романтизму: еволюція, проблематика, поетика», Київ, 2009), В. Пустовіт («Українська письменницька мемуаристика ХІХ століття: націєтворчий дискурс», Луганськ, 2010), М. Федунь («Поетика західноукраїнської мемуаристики першої половини ХХ століття», Київ, 2013); кандидатські дисертації Г. Маслюченко («Художні